

ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Μία μόνιμη διπλωματική αποστολή είναι τυπικά γνωστή ως μια πρεσβεία, και το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο της αποστολής είναι γνωστό ως ένας πρέσβης. Η πρεσβική κατοικία καλείται γενικά πρεσβεία. Μερικοί πρέσβεις θα ζουν εκτός της πρεσβείας.

- Η **Πρεσβεία Α΄ τάξεως (Ambassade)** ή απλά **πρεσβεία** είναι μια διπλωματική αποστολή, που βρίσκεται γενικά στην πρωτεύουσα άλλης χώρας η οποία προσφέρει ένα πλήρες φάσμα υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προξενικών υπηρεσιών. Κατά κανόνα, ο επικεφαλής μιας πρεσβείας (Α΄ τάξεως) φέρει τον τίτλο του *πρέσβη (ambassadeur)*. Μέχρι τα μέσα του εικοστού αιώνα, πρεσβείες Α΄ τάξεως αντάλλασσαν μόνο ισχυρές χώρες-βασίλεια και οι πρέσβεις θεωρούνταν προσωπικοί αντιπρόσωποι του μονάρχη. Μερικές χώρες έχουν πιο ειδική ονομασία για τις αποστολές τους και το προσωπικό:
- Η **Ύπατη Αρμοστεία (High Commission)** είναι η πρεσβεία μιας χώρας-μέλους της Κοινοπολιτείας, που βρίσκεται σε άλλη χώρα-μέλος της Κοινοπολιτείας. Η Ύπατη Αρμοστεία είναι ισότιμη με την πρεσβεία. Ο επικεφαλής έχει τον τίτλο του Ύπατου Αρμοστή (High Commissioner) με τον Πρέσβη.
- **Αποστολική Νουντσιατούρα (nonciature apostolique)**, ονομάζεται κάθε αποστολή της Αγίας Έδρας (Βατικανό). Της αποστολής ηγείται ένας νούντσιος (nuncio, Λατινικά "απεσταλμένος") ισότιμος του πρέσβη.
- Η **Πρεσβεία Β΄ τάξεως (Legation)** ήταν ένα διπλωματικό γραφείο αντιπροσωπείας χαμηλότερου βαθμού από μια Πρεσβεία Α΄ τάξεως. Κατά κανόνα, ο επικεφαλής μιας Πρεσβείας Β΄ τάξης είχε τον τίτλο του *πληρεξούσιου υπουργού (minister / envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire)*, ο οποίος ήταν κατώτερος εκείνου του πρέσβη, ενώ οι πρέσβεις είχαν προτεραιότητα στις επίσημες εκδηλώσεις. Οι Πρεσβείες Β΄ τάξεως ήταν αρχικά η πιο κοινή μορφή διπλωματικής αποστολής, αλλά εξασθένησαν σταδιακά μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν αναβαθμίστηκαν σε Πρεσβείες Α΄ τάξεως (στο εξής απλά Πρεσβείες).

Η **μόνιμη αποστολή** είναι μια διπλωματική αποστολή σε έναν σημαντικό διεθνή οργανισμό. Όλες οι αποστολές στα Ηνωμένα Έθνη είναι γνωστές απλά ως **μόνιμες αποστολές**, ενώ οι αποστολές στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γνωστές ως **μόνιμες αντιπροσωπείες** και ο αρχηγός μιας τέτοιας αποστολής είναι τυπικά και μόνιμος αντιπρόσωπος και πρέσβης. Οι αποστολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εξωτερικό είναι γνωστές ως **αντιπροσωπείες**.

ΠΡΕΣΒΗΣ

είναι ο ανώτερος διπλωματικός αντιπρόσωπος μιας χώρας σε άλλη χώρα, είτε σε έναν διεθνή οργανισμό ως ο μόνιμος-εκπρόσωπος της δικιάς του ή ξένης κυβέρνησης και διορίζεται για μία ειδική και συχνά προσωρινή διπλωματική εργασία

Στην πιο συχνή χρήση του, ο όρος συνήθως απευθύνεται στον υψηλόβαθμο κυβερνητικό εκπρόσωπο που βρίσκεται σε μία ξένη πρωτεύουσα. Η χώρα-οικοδεσπότης συνήθως παραχωρεί στον πρεσβευτή τον έλεγχο μιας πρεσβείας, της οποίας το έδαφος, το προσωπικό και τα οχήματα προστατεύονται από διπλωματική ασυλία.

Όπως ορίστηκε επισήμως και αναγνωρίστηκε στο Συνέδριο της Βιέννης το 1815, οι πρεσβευτές θεωρούνταν αρχικά σαν προσωπικοί εκπρόσωποι του επικεφαλής της εκτελεστικής εξουσίας της χώρας τους αντί ολόκληρης της χώρας, και ο βαθμός τους έδινε το δικαίωμα να συναντηθούν προσωπικά με τον επικεφαλής του κράτους-οικοδεσπότη. Από το 1945, όλα τα κράτη έχουν αναγνωριστεί ως ίσα, και οι πρεσβευτές ή οι ισόβαθμοί τους αποστέλλονται σε όλες τις χώρες με τις οποίες διατηρούν διπλωματικές σχέσεις.

ΠΡΟΞΕΝΟΣ

ονομάζεται ένας επίσημος εκπρόσωπος ενός κράτους που δραστηριοποιείται σε μια ξένη χώρα, και σκοπό του έχει την εξυπηρέτηση και την προστασία των συμπατριωτών του, καθώς επίσης και την ενίσχυση του εμπορίου και της φιλίας μεταξύ των δυο λαών.

Παρότι δεν είναι υποχρεωτικό ένας πρόξενος να είναι διπλωμάτης, στην πράξη είναι το πλέον σύνηθες. Όμως, δε θα πρέπει ένας πρόξενος να συγχέεται με τον πρέσβη, του οποίου τα καθήκοντα αφορούν

τις διπλωματικές σχέσεις μεταξύ των δυο χωρών. Επιπλέον, μπορεί να υπάρχει μόνο ένας πρέσβης που δραστηριοποιείται σε μια ξένη χώρα (συνήθως στην πρωτεύουσα), αλλά μπορούν να υπάρχουν πολλοί πρόξενοι, που συνήθως δραστηριοποιούνται σε διάφορες μεγάλες πόλεις.

Οι πρόξενοι και οι υπάλληλοι των προξενείων τυγχάνουν προξενικής ασυλίας, που είναι σημαντικά πιο περιορισμένη σε σχέση με τη διπλωματική ασυλία που λαμβάνουν οι πρέσβεις και οι υπάλληλοι των πρεσβειών

Στην Αρχαία Ελλάδα η λέξη προξενεία δεν είχε την ίδια σημασία με σήμερα. Ο πιο πρόσφατος θεσμός ορίζεται χρονικά στις κοινότητες των εμπόρων που έμεναν μόνιμα στο εξωτερικό, οι οποίοι ψήφιζαν ανάμεσα τους έναν πρόξενο δικαστή ο οποίος είχε την αρμοδιότητα να λύνει τις διαφορές με βάση το εθνικό ή εμπορικό δίκαιο. Έχοντας αυτή τη μορφή, ο θεσμός του πρόξενου διασώθηκε, όμως ο δικαστικός του ρόλος περιορίστηκε στο μέγιστο.

Με βάση τους ελληνικούς νόμους, η προξενική αρχή είναι μία από τις 3 υπηρεσίες του υπουργείου Εξωτερικών (οι άλλες 2 είναι η κεντρική και πρεσβευτική). Βάσει του νόμου 4952/1931 που οργανώνει τις παρακάτω υπηρεσίες π.χ. βοηθητικά της Δικαιοσύνης εξετάζουν μάρτυρες, συλλέγουν και δημοσιεύουν διαθήκες κλπ. Οι αρμοδιότητες τους ως προς τα διοικητικά είναι ακόμη πιο λίγες. (έκδοση και επιβεβαίωση διαβατηρίων, έκδοση ιθαγένειας και άλλων διοικητικών κινήσεων).

Η προξενική υπηρεσία είναι αποτέλεσμα διεθνούς συμφωνίας (Σύμβαση της Βιέννης 1963), η οποία με βάση αυτό το διεθνές κείμενο, οι πρόξενοι διαχωρίζονται σε δημοσίους υπαλλήλους και εμπόρους (χωρίς μισθό και συνήθως από άλλη χώρα) και εκτελούν πάντα τις αρμοδιότητες τους μετά από συμφωνία. (διαπιστευτήρια γράμματα).

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΞΕΝΩΝ

- Διπλωματική προστασία των υπηκόων του κράτους που εκπροσωπούν
- Θέματα διοίκησης και δικαστικές αρμοδιότητες (όπως αναφέρονται από την ελληνική νομοθεσία) όπως και επίλυση ναυτικών και εμπορικών διαφορών κατά τη διάρκεια πολέμου δίνουν στους ουδέτερους βεβαιώσεις πλου (navicerts) για να αποφύγουν επισκέψεις πολεμικών σκαφών
- Παρέχουν πληροφορίες οικονομικής, τεχνικής κλπ. φύσης στις κυβερνήσεις των κρατών τους

Οι πρόξενοι έχουν λιγότερα προνόμια συγκριτικά με τους διπλωμάτες. Για παράδειγμα, η ασυλία τους είναι έγκυρη μόνο για πράξεις που αφορούν την υπηρεσία τους και τα φορολογικά τους προνόμια δέχονται πολλές εξαιρέσεις. Δέχονται ποινικές κυρώσεις στην χώρα που εργάζονται αλλά μόνο σε περίπτωση πολύ σοβαρού εγκλήματος. Το μέγαρο του πρόξενου αποτελεί άσυλο και οι αρχές επιτρέπεται να μπουν μόνο με έγκριση από τον πρόξενο. Το άσυλο δεν αποτελεί οικεία του πρόξενου και της οικογένειάς του όπως συμβαίνει με τους διπλωμάτες και τέλος ο προξενικός σάκος δεν επιτρέπεται να ανοιχτεί και να ελεγχθεί αλλά μπορεί να γίνει επιστροφή από τις αρχές κράτους που φιλοξενήθηκε στο κράτος από όπου ήρθε.

Επίσης, ένα κράτος μπορεί να εγκαθιδρύσει προξενικές αρχές σε επιμέρους περιφέρειες ενός ξένου κράτους με την συναίνεση του τελευταίου. Η έδρα της προξενικής αρχής, η τάξη της και η προξενική της περιφέρεια, καθώς και ο αριθμός του προσωπικού της προξενικής αρχής καθορίζονται από το αποστέλλον Κράτος και υπόκεινται στην έγκριση του Κράτους διαμονής. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση μεταβολής της έδρας, της τάξης, της προξενικής περιφέρειας ή του αριθμού του προσωπικού της προξενικής αρχής.

Το προξενικό γραφείο είναι παρόμοιο (αλλά όχι το ίδιο) με το διπλωματικό γραφείο, αλλά με έμφαση στην αντιμετώπιση μεμονωμένων προσώπων και επιχειρήσεων, όπως ορίζεται στη Σύμβαση της Βιέννης για τις προξενικές σχέσεις. Μια προξενική αρχή είναι γενικά εκπρόσωπος της πρεσβείας σε τοπικές περιοχές εκτός της πρωτεύουσας. Για παράδειγμα, οι Φιλιππίνες έχουν την Πρεσβεία των Φιλιππίνων στην Ουάσινγκτον, αλλά διατηρούν επτά γενικά προξενεία και τέσσερα προξενεία αλλού στις ΗΠΑ. Παρόμοιες υπηρεσίες μπορούν επίσης να παρέχονται στην πρεσβεία (για την εξυπηρέτηση της περιοχής της πρωτεύουσας) σε αυτό που συνήθως ονομάζεται προξενικό τμήμα.

Ανάλογα με τις υπηρεσίες, που προσφέρουν, οι προξενικές αρχές διακρίνονται ως εξής:

- Το **γενικό προξενείο (Consulat général)** είναι μια διπλωματική αποστολή, που βρίσκεται σε μια μεγάλη πόλη (συνήθως άλλη από την πρωτεύουσα), η οποία παρέχει ένα πλήρες φάσμα προξενικών υπηρεσιών. Ο επικεφαλής του γενικού προξενείου είναι γνωστός ως γενικός πρόξενος.
- Το **προξενείο (Consulat)** είναι μια διπλωματική αποστολή παρόμοια με ένα γενικό προξενείο, αλλά ενδέχεται να μην παρέχει πλήρες φάσμα υπηρεσιών. Ο επικεφαλής του προξενείου είναι γνωστός ως πρόξενος.
- Το **επίτιμο προξενείο (Consulat honoraire)** είναι μια διπλωματική αποστολή με επικεφαλής έναν επίτιμο πρόξενο που παρέχει μόνο ένα περιορισμένο φάσμα υπηρεσιών.

- Το **υποπροξενείο** (*Vice-consulat*) είναι μια διπλωματική αποστολή παρόμοια με ένα προξενείο, αλλά ενδέχεται να παρέχει περιορισμένο φάσμα υπηρεσιών. Ο επικεφαλής του υποπροξενείου είναι γνωστός ως υποπρόξενος.